

Grundlagsutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av alkohollagen

Till social- och hälsovårdsutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av alkohollagen (RP 173/2024 rd): Ärendet har remitterats till grundlagsutskottet för utlåtande till social- och hälsovårdsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- specialsakkunnig Saara Karttunen, social- och hälsovårdsministeriet
- regeringsråd Mirka-Tuulia Kuoksa, social- och hälsovårdsministeriet
- planerare Tuomas Pulkkinen, social- och hälsovårdsministeriet
- professor Eeva Nykänen.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- professor Olli Mäenpää
- professor Kaarlo Tuori.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att alkohollagen ändras.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2025.

I propositionen ingår ett avsnitt om propositionens förhållande till grundlagen och lagstiftningsordning. Enligt propositionen kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning. Regeringen anser det dock önskvärt att grundlagsutskottet lämnar utlåtande i ärendet.

Utlåtande GrUU 58/2024 rd

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

(1) Syftet med propositionen är att ändra alkohollagen så att det blir möjligt för alkoholbolaget Alko Ab och för aktörer med detaljhandelstillstånd för alkoholdrycker att bedriva näthandel med alkoholdrycker samt att ha andra detaljhandelskoncept som baserar sig på distribution och avhämtning, såsom leverans av alkoholdrycker. Avsikten är att ändringarna ska genomföras så att åldersgränskontrollen säkerställs.

(2) Propositionen innehåller ett med beaktande av regleringens betydelse relativt omfattande avsnitt om lagförslagets förhållande till grundlagen och de internationella människorättskonventionerna. Grundlagsutskottet anser att propositionen, inklusive motiveringen till lagstiftningsordningen, har beretts omsorgsfullt och att utskottet därför vid bedömningen av lagstiftningsordningen kan stödja sig på det som sägs i motiveringen till lagstiftningsordningen.

(3) Grundlagsutskottet anser dock att bestämmelsen i 17 a § 2 mom. i lagförslaget om tillståndsmyndighetens rätt att i leveranstillståndet för alkoholdrycker ställa villkor och begränsningar är alltför öppen. Myndighetens befogenhet att förena tillstånd med villkor ska grunda sig på tillräckligt exakta bestämmelser i lag (se t.ex. GrUU 46/2016 rd, s. 3, och GrUU 13/2014 rd, s. 2). Bestämmelsens öppna karaktär har särskild betydelse med tanke på hur exakt tillsynen bestäms i lagförslaget och kravet på exakthet och noggrann avgränsning i fråga om förutsättningarna för påförande av påföljdsavgift enligt 71 § 1 mom. 8 punkten. Regleringen bör preciseras.

(4) Den föreslagna ändringen kan enligt propositionen ha vissa skadliga konsekvenser både för människors hälsa och välbefinnande i allmänhet och för barns och ungas välbefinnande och individuella utveckling. Statsrådet bör följa upp vilka konsekvenser de föreslagna ändringarna har särskilt för familjer och barn.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Grundlagsutskottet anför

att lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Utlåtande GrUU 58/2024 rd

Helsingfors 28.11.2024

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Heikki Vestman saml
vice ordförande Vilhelm Junnila saf
medlem Petri Honkonen cent
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Atte Kaleva saml
medlem Teemu Keskisarja saf
medlem Johannes Koskinen sd
medlem Jarmo Lindberg saml
medlem Mats Löfström sv
medlem Mira Nieminen saf
medlem Johanna Ojala-Niemelä sd
medlem Karoliina Partanen saml
medlem Onni Rostila saf
medlem Johannes Yrttiaho vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Mikael Koillinen.